

Andrzej Stanisław Urbanik

Edukacja

- 1960 – 1968 Szkoła Podstawowa Nr 15 w Rzeszowie
- 1968 – 1972 III Liceum Ogólnokształcące w Rzeszowie
- 1965 – 1970 Szkoła Muzyczna I stopnia w Rzeszowie
- 1970 – 1971 Szkoła Muzyczna II stopnia w Rzeszowie
- 1972 – 1978 Wydział Lekarski Akademii Medycznej w Krakowie
- 1991 Tytuł specjalisty radiologii
- 1991 Stopień dr nauk medycznych
- 2003 Stopień dr hab. nauk medycznych
- 2009 Tytuł profesora

Działalność zawodowa

- 1978 – 1988 Katedra Radiologii AM Kraków (asystent)
- 1978 – 1988 Zakład Radiologii, Państwowy Szpital Kliniczny AM w Krakowie
(asystent)
- 1988 – 1992 Instytut Radiologii AM Gdańsk (st. asystent)
- 1988 – 1992 Zakład Radiologii, Państwowy Szpital Kliniczny AM Gdańsk
(st. asystent)
- Od 1992 Katedra Radiologii Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego
(kierownik 1998-2022, profesor senior od 1.X.2022)
- 1992-2022 Zakład Diagnostyki Obrazowej Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie
(kierownik 1998-2022)
- 2005 – 2015 Wojewódzki Ośrodek Koordynujący Populacyjny Program Profilaktyki
Raka Piersi (kierownik)
- Od 2013 - Kierunek Elektroradiologia, Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu
Rzeszowskiego;
założyciel kierunku, 2013-2017 kierownik Katedry Elektroradiologii,
profesor senior od 1.X.2022

Działalność naukowa

355 artykułów (recenzowane czasopisma polskie i zagraniczne) + rozdziały w książkach, filmyvideo/CD.

720 opublikowanych streszczeń prezentacji na kongresach polskich (459) i zagranicznych (261)

Granty Komitetu Badań Naukowych (kierownik lub główny wykonawca) - 7

Prace statutowe – 13 (kierownik), 57 (współwykonawca)

Promotor 24 zrealizowanych prac doktorskich

Opiekun 5 przewodów habilitacyjnych oraz wychowawca czterech profesorów

Kierownik staży specjalizacyjnych 18 lekarzy

Działalność organizacyjna

1988 – 1992 Sekretarz Polskiego Lekarskiego Towarzystwa Radiologicznego (PLTR),

1993 – 2004 Sekretarz Sekcji Radiologii Naczyniowej i Interwencyjnej PLTR,

1998 - 2018 Wojewódzki, Małopolski Konsultant ds. Radiologii-Diagnostyki Obrazowej;

2004 – 2006 Przewodniczący Sekcji Radiologii Naczyniowej i Interwencyjnej PLTR,

2004 – 2006 Członek komitetu ds. dydaktyki European Association of Radiology

2004 – 2016 V-ce Prezes Zarządu Głównego Polskiego Lekarskiego Towarzystwa Radiologicznego

Od 2007 Członek Komisji Higieny Radiacyjnej i Radiobiologii Komitetu Fizyki Medycznej, Radiobiologii i Diagnostyki Obrazowej PAN

2007 – 2010 Członek Komisji Diagnostyki Obrazowej Komitetu Fizyki Medycznej, Radiobiologii i Diagnostyki Obrazowej PAN

Od 2016 Członek Komisji Badań nad Historią Nauk Medycznych Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN

2016 - 2019 Prezes Zarządu Głównego Polskiego Lekarskiego Towarzystwa Radiologicznego

Od 2016 Założyciel i prezes Fundacji PolradiologiaViva

Członek Redakcji: Polish Journal of Radiology, Przegląd Lekarski, Medycyna Praktyczna-Onkologia, Inżynier i Fizyk Medyczny

1998-2019 Redaktor Naczelny (i założyciel) serwisu www.polradiologia.org

Od 2018 Redaktor naczelny (i założyciel) serwisu www.inforadiologia.pl

Przewodniczący komitetów organizacyjnych lub naukowych 210 kursów, sympoziów, kongresów – w tym European Congress of Neuroradiology, Royal College of Radiologists Training Team, Halley Project Course, European Seminar on Diagnostic

and Interventional Radiology, European School of Radiology, International Society for History of Radiology, Ogólnopolski Kongres Ultrasonografii, Zjazd Polskiego Lekarskiego Towarzystwa Radiologicznego.

Twórca cyklicznych imprez naukowych: Krakowskie Spotkanie Radiologiczne (KSR), Regionalne Spotkanie Radiologiczne (RSR), Ogólnopolskie Forum Radiologii Interwencyjnej (OFRI), Sympozjum Radiologia Wspólna Sprawa (RWS)

Organizator praktyk dla młodych radiologów z Ukrainy (2008-2011)

Pomysłodawca i organizator Radiologicznych Mistrzostw Polski w Narciarstwie

Pomysłodawca i organizator Radiologicznych Mistrzostw Polski w Żeglarstwie

Zrealizowane projekty badawcze (z zespołem Katedry Radiologii)

1. Badania obrazowe mumii egipskich (1995-2000)

- jedno z pierwszych na świecie kompleksowych opracowań badania mumii z użyciem radiografii, tomografii komputerowej oraz nowoczesnych technik postprocessingu, w tym pierwsze próby przyżyciowej rekonstrukcji twarzy na podstawie jedynie danych obrazowych, bez rozwijania obiektów.

Program kontynuowany w latach 20. XXI wieku.

2. Badania rtg i TK dla potrzeb paleopatologii (od 1998)

- badania szczątków z historycznych cmentarzysk.

3. AngioMR i kardioMR (od 1998)

- wprowadzenie badań MR układu naczyniowo-sercowego w Polsce Południowo-wschodniej (w ramach międzynarodowego projektu badawczego 1998-2001).

4. Cholangiopankreatografia rezonansu magnetycznego - MRCP (1998-1990)

- opracowanie i aplikacja metody cholangiopankreatografii rezonansu magnetycznego do praktyki klinicznej,

- pierwsza kompleksowa ocena przydatności MRCP przeprowadzona w Polsce zakończona wydaniem monografii.

5. Wirtualna endoskopia TK i MR (od 1998)

- pierwsze w Polsce badania z użyciem techniki wirtualnej endoskopii TK i MR a także aplikacja metody do rutynowej diagnostyki obrazowej.

6. Funkcjonalne MR (fMRI) mózgu (od 1998)

- jedne z pierwszych w Polsce badań fMRI (w 1998 badania rozpoczęto w ośrodku krakowskim i łódzkim) podjęte na dużą skalę; szczególnie nowatorskie badania pamięci, aspektów dwujęzyczności, leworęczności, emocji, bólu i hipnozy.

7. Spektroskopia protonowa MR (HMRS) (od 1998)

- pierwsze w Polsce kompleksowe badania protonowej spektroskopii rezonansu magnetycznego HMRS (uzupełnione, w następnym etapie, badaniami fMRI) dotyczące procesu starzenia się mózgu.

8. Spektroskopia fosforowa rezonansu magnetycznego - PMRS (od 1999)

- pierwsze w Polsce badania OUN i mięśni z użyciem techniki PMRS.

9. Płyn mózgowo-rdzeniowy – badanie MR (1999)

- ocena MR przepływów płynu mózgowo-rdzeniowego; pierwsze badania w Polsce

10. Metody diagnostyki stomatologicznej z zastosowaniem TK i MR (od 1999)

- pierwsze w Polsce badania w technice MR dotyczące stawów skroniowo-żuchwowych a także zastosowanie badań TK w planowaniu implantów, szczególnie w technice tzw. podwójnego skanu.

11. Dyfuzja MR (dWI) (od 1999)

- kontynuacja prac doświadczalnych z lat 90. XX wieku prowadzonych na zwierzętach (współpraca Katedry Radiologii CM UJ i Instytutu Fizyki Jądrowej); badania okazały się pionierskie w skali światowej – Główna Nagroda na Europejskim Kongresie Rezonansu Magnetycznego w Brukseli.

12. Systemy informatyczne w radiologii (od 1998)

- pierwsze w Polsce systemy RIS (1998), PACS (1999) oraz do teleradiologii (1998); szczególnie istotny jest fakt, że zostały opracowane we własnym zakresie.

13. Techniki Rapid Prototyping (od 2000)

- pierwsze w Polsce doświadczenia z techniką modelowania medycznego (wydruki 3D) z jednoczesnym praktycznym zastosowaniem w chirurgii twarzowo-szczękowej oraz neurotraumatologii.

14. Radiografia cyfrowa (od 2000)

- pierwsze doświadczenia oraz wprowadzenie do praktyki, radiografii cyfrowej; po raz pierwszy w Polsce Południowo-wschodniej (jedne z pierwszych doświadczeń w kraju).

15. Konserwacja zabytków – badania rtg i TK

- badania radiologiczne obrazów, figur i instrumentów muzycznych dla potrzeb konserwacji zabytków były wykonywane - w klasycznej radiografii - w XX wieku; a z użyciem cyfrowej radiografii oraz tomografii komputerowej od 1998.

16. Diagnostyka rezonansu magnetycznego płodów (od 2000)

- badania MR obrazowe płodów uzupełnione o badania HMRS mózgow płodów

(pierwszy raz w Polsce); wydanie „Atlas MR wad płodu”.

17. Badania radiologiczne kwiatów, owoców i muszli w technice cyfrowej

- pierwsze badania rtg kwiatów i muszki wykonywano w Katedrze Radiologii UJ CM na początku lat 80. XX wieku; od 2001 kontynuowano je w technice radiografii cyfrowej a dodatkowo uzupełniono badaniami TK i MR.

18. Udar niedokrwienny mózgu – techniki radiologiczne (od 2002)

- kompleksowy program zaawansowanej diagnostyki obrazowej (TK, perfuzyjnaTK, później MR i perfuzyjneMR) oraz oraz wewnątrznaczyniowego leczenia niedokrwiennego udaru mózgu – od celowanej trombolizy tętniczej do mechanicznej trombektomii. Początek programu w 2002, w 2014 utworzenie CITO (Centrum Interwencyjnych Terapii Ostrego Udaru Mózgu) w Szpitalu Uniwersyteckim.

19. Kompleksowa diagnostyka rezonansu magnetycznego prostaty (od 2004)

- pierwsze w Polsce badania cewką przezrektalną obejmujące obrazowanie, dWI, pMR a także HMRS.

20. Badania wpływu alkoholu na ośrodkowy układ nerwowy (OUN) (od 2005)

- pierwsze w Polsce i jedne z nielicznych na świecie kompleksowych badań wpływu alkoholu na OUN z zastosowaniem techniki HMRS i dWI.

21. Kompleksowa diagnostyka rezonansu magnetycznego piersi z biopsją

- pierwsze w Polsce zastosowanie biopsji MR piersi (2005), od 2007 także biopsji mammograficznej wspomaganą próżnią.

22. Perfuzja ASL MR (2006)

– jedne z pierwszych w Polsce badań z zastosowaniem perfuzji ASL MR.

23. Kompleksowa diagnostyka MR/USG w chorobach reumatycznych (od 2007)

- utworzenie pierwszej w Polsce, dedykowanej pracowni MR (RheumoLab) do badania pacjentów z chorobami reumatycznymi; po raz pierwszy w Polsce wprowadzenie, do praktyki klinicznej, kompleksowej diagnostyki MR/USG z fuzją obrazową.

24. Badanie rtg i TK szczątków generała Władysława Sikorskiego (2008)

25. Fetal Alcohol Spectrum Disorder (FASD) – diagnostyka obrazowa (od 2008)

- pierwsze w Polsce i jedne z nielicznych na świecie kompleksowych badań OUN dzieci eksponowanych na alkohol w czasie życia płodowego, z zastosowaniem techniki MRI, HMRS i DWI; na podstawie tych doświadczeń kierownik Katedry Radiologii zaproponował utworzenie pierwszego w Polsce szpitalnego oddziału dla dzieci z FASD (Szpital św. Ludwika w Krakowie).

26. Wirtualna autopsja tomografii komputerowej (2009-2012)

- wprowadzenie, po raz pierwszy w Polsce, rutynowych badań w technice wirtualnej autopsji TK dla potrzeb medycyny sądowej; również po raz pierwszy w Polsce wykonano wirtualne autopsje w technice MR.

27. Systemy do komputerowego wspomagania diagnostyki układu mięśniowo-szkieletowego radiologicznej w badaniach rtg i TK (2016-2018)

- opracowanie komputerowych systemów wspomagania diagnostyki obrazowej układu mięśniowo-szkieletowego szczególnie w patologiach kończyn dolnych oraz spondyloartropatii (diagnostyka rtg, MR).

28. Medycyna sportowa – diagnostyka MR (od 2016)

- badania ośrodkowego układu nerwowego, z zastosowaniem technik MR, sportowców z urazami głowy.

29. Optymalizacja kształtu siatek przepuklinowych z użyciem TK (2017-2018)

- optymalizacja kształtu trójwymiarowych siatek przepuklinowych, w zależności od wartości BMI i płci, na podstawie danych uzyskanych podczas badania TK miednicy.

31. Kompleksowa diagnostyka żołnierzy (od 2018)

- badanie MR układu kostno-stawowego, badanie MR (także HMRS) OUN

32. Ocena wielkości ciała modelowanego u osób z wysokim IQ (członkowie stowarzyszenia MENSA) (2020-2021)

33. Poszukiwanie korelacji pomiędzy biomarkerami obwodowymi a zaawansowanymi technikami neuroobrazowania przy użyciu rezonansu magnetycznego w schizofrenii (2020-2021)

34. Badanie zależności aktywności glutaminergicznej mózgu w spektroskopii rezonansu magnetycznego (MRS) z obwodowymi procesami metabolicznymi z udziałem kwasu glutaminowego oraz kwasu kynureninowego (KYNA) w przebiegu schizofrenii (od 2021)

35. Analiza przydatności technologii wirtualnej rzeczywistości dla oceny trójwymiarowych modeli medycznych utworzonych na podstawie danych uzyskanych podczas badania TK (od 2021)

36. Ocena skuteczności diagnostycznej algorytmów komputerowego wspomagania analizy składu ciała człowieka w oparciu o tomografię komputerową jamy brzusznej (od 2021)

Nagrody

1966

Laureat I nagrody ogólnopolskiego konkursu „Polska leży nad Bałtykiem”

1971

Laureat I nagrody Ogólnopolskiego Konkursu Przyrodniczego

1972

Finalista Olimpiady Nawigacyjnej

1992

Indywidualna Nagroda Naukowa Polskiego Lekarskiego Towarzystwa
Radiologicznego

1999

Nagroda indywidualna za najlepszą eksperymentalną pracę naukową - Kongres
Naukowy Polskiego Towarzystwa Urologii, Warszawa

2001

I Nagroda (zbiorowa) Cardiovascular and Interventional Radiological Society of
Europe Congress, Goteborg (Szwecja)

2002

Silver Grant (zbiorowa) - European Respiratory Society Congress, Sztokholm
(Szwecja)

2002

Wyróżnienie (zbiorowa) - European Congress of Radiology, Wiedeń (Austria)

2004

Nagroda Naukowa (indywidualna) Polskiego Lekarskiego Towarzystwa Radiologii

2004

Medal "Za Zasługi dla Radiologii Polskiej" (indywidualna)

2005

Nagroda Główna (zbiorowa) Zjazd Polskiego Medycznego Towarzystwa Rezonansu
Magnetycznego, Szczyrk

2005

III nagroda (zbiorowa) Kraków-Winnipeg Workshop on Magnetic Resonance and
Molecular Imaging, Kraków

2005

I nagroda (zbiorowa) - Kongres Polskiego Towarzystwa Psychogeriatrycznego i
Alzheimer Wernicke Memorial Symposium, Wrocław 2005

2005

Nagroda (indywidualna) Polskiego Towarzystwa Neuropsychologicznego -

Copernicus Prize

2006

II Nagroda (zbiorowa) European Urology Meeting, Praga (Czechy)

2006

Medal im. Prof. Józefa Bogusza (indywidualna) - Towarzystwo Lekarskie Krakowskie

2006

Nagroda specjalna Kolosów za tworzenie polskiego ruchu globtroterskiego

2007

Wyróżnienie (zbiorowa) - Radiological Society of North America Congress, Chicago (USA)

2009

Wyróżnienie (zbiorowa) Radiological Society of North America Congress, Chicago (USA)

2009

Dyplom (indywidualna) "Honorowego Ambasadora Kongresów Polskich" przyznany przez Polską Organizację Turystyczną

2010

Członkostwo honorowe (indywidualna) American Urological Association (The New York Section), (USA)

2010

I Nagroda (zbiorowa) - European Association of Urology, Bratysława (Słowacja)

2010

Złoty medal za długoletnią służbę (indywidualna)

2011

Członkostwo honorowe (indywidualna) Polskiego Towarzystwa Elektroradiologii

2012

Naukowa nagroda Ministra Zdrowia (zbiorowa)

2012

Wyróżnienie (zbiorowa) - Radiological Society of North America Congress, Chicago (USA)

2013

Medal Edukacji Narodowej (indywidualna)

2013

Brązowy Medal (indywidualna) na Międzynarodowym Salonie Fotografii Artystycznej
Lekarzy PhotoArtMedica

2014

Główna Nagroda (Summa cum Lauda, zbiorowa) na kongresie Amerykańskiego
Towarzystwa Neuroradiologii, Montreal (Kanada)

2016

Członkostwo honorowe (indywidualna) Polskiego Lekarskiego Towarzystwa
Radiologii

2017

Medal im. dr Kremera (indywidualna) – Towarzystwo Lekarskie Krakowskie

2020

Nagroda Prorektora Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. Collegium Medicum (zbiorowa)
za osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne dla Andrzeja Urbanika i zespołu Katedry
Radiologii

2021

Nagroda „Polonia Minor” (najważniejsza nagroda Województwa Małopolskiego) dla
Katedry Radiologii UJCM "za zasługi na rzecz rozwoju krajowej radiologii oraz stały
rozwój jednostki stanowiącej ważny element regionalnego systemu ochrony zdrowia"

2022

Honorowe wyróżnienie (indywidualna) na Międzynarodowym Salonie Fotografii
Artystycznej Lekarzy PhotoArtMedica

2023

Dyplom Virtuti Medicinali przyznany przez Polskie Towarzystwo
Neuropsychologiczne (indywidualna)

2024

Tytuł: Zasłużony dla Miasta Rzeszowa (indywidualna)

Zainteresowania

Poezja

Historia cywilizacji

Żeglarstwo

▪ sternik morski (Bałtyk, Morze Północne, Morze Śródziemne, Karaiby, Ocean
Indyjski, Pacyfik),

Działalność sportowa

- zawodnik (lekkoatletyka) klubu sportowego Resovia (lata 60/70 XX wieku) w Rzeszowie,
- pomysłodawca i organizator Radiologicznych Mistrzostw Polski w Żeglarstwie,
- pomysłodawca i organizator Radiologicznych Mistrzostw Polski w Narciarstwie, Podróżowanie
- jeden z pionierów polskiego globtroterstwa, także jeden z twórców społeczności polskich globtroterów,
- zwiedził ponad 110 krajów i odwiedził wszystkie kontynenty; dwie indywidualne podróże dookoła świata,
- autor pierwszego polskiego poradnika dla podróżników (1980),
- autor pierwszego polskiego przewodnika dla globtroterów (1987 – Azja Południowo-Wschodnia), także pierwszego polskiego przewodnika globtroterskiego po Chinach (1986),
- pomysłodawca i redaktor 25 tomów książki „Przez świat” (relacje z wypraw w najciekawsze regiony świata),
- pomysłodawca i organizator pierwszej w Polsce (od 1985), cyklicznej imprezy podróżniczej – OSOTT (Ogólnopolskie Spotkania Obieżyświatów, Trampów i Turystów); www.travelbit.pl/osott ,
- twórca i prowadzący najstarszego polskiego serwisu dla podróżników – www.travelbit.pl (w latach 1986-96 informacyjny serwis pocztowy, od 1996 serwis internetowy),
- współtwórca festiwalu podróżniczego Travenalia w Krakowie,
- redaktor naczelny pism Globtroter i Travel (1988-1992),
- realizacja i prowadzenie programu TV „Przez świat” (1994-96),
- w 2006 otrzymał nagrodę specjalną Kolosów za tworzenie polskiego ruchu globtroterskiego
- Za podróżniczą pasję oraz działalność na rzecz środowiska globtroterskiego otrzymał przydomek „TOURBANIK”

Bibliografia

Teresa Bętkowska: Człowiek – Instytucja, Alma Mater 2011, 132:36-42

